

СИЛАБУС КУРСУ
«Сімейна психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «053 Психологія» (ОПП «Практична психологія», ОПП «Психологія розвитку особистості»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Сімейна психологія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Олександра Кониського 8 / 14, 10 поверх, аудиторія 10-5
Контактна інформація щодо викладача	Халько Марина Сергіївна nauk-marina@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 11.00 до 13.00
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування».
Мета та завдання курсу	Метою опанування даної дисципліни є отримання здобувачами знань з психології сім'ї, об'єктивних і суб'єктивних умов її розвитку, особливостей діагностики, оволодіння техніками надання психологічної допомоги сім'ї. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> • сформувати у студентів систематизоване уявлення про еволюцію шлюбно-сімейних відносин, особливості життєвого циклу сім'ї та закономірності її динаміки; • висвітлити чинники та концепції дестабілізації шлюбно-сімейних відносин; • озброїти студентів знаннями про причини сімейних криз та сімейних конфліктів, надання психологічної допомоги сім'ї в кризових ситуаціях; • оволодіння майбутніми психологами методами діагностики сімейних взаємовідносин, дитячо-батьківських стосунків та відповідними методами допомоги сім'ї.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Сімейна психологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Психологічний аналіз сімейної системи» висвітлюється поняття сімейна система: визначення, структура, функції, динаміка. Форми організації шлюбу та сім'ї. У змісті другого модуля «Психологія подружніх стосунків та проблеми сімейного консультування» висвітлюються особливості психології сімейної кризи, ази дестабілізації подружніх стосунків. Психологічна допомога в процесі розлучення сімейної пари, гендерні аспекти сім'ї, роль сексуальних стосунків у подружньому житті.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти знаннями для спеціалістів у сфері психології, які допоможуть у практичній діяльності працюючи з сім'ями, партнерами, а також сформується розуміння та особливостей впливу сім'ї на

	психологічний розвиток та життєвий шлях особистості.
Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця	Навчальна дисципліна «Сімейна психологія» є варіативною.
На які питання відповідь курс і його головний аргумент?	У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається, з одного боку, опановуючи знання з курсу знайти відповіді на багато особистих питань стосовно власної сім'ї, а з іншого боку – оволодіває знаннями і вміннями, які потрібні для роботи з сім'ями. Головний аргумент: курс допомагає у оволодінні основними теоретичними положеннями та поняттями, основними методиками та методами для успішної роботи психолога з сім'єю.
Очікувані результати навчання	<p>Компетентності:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК12. Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги.</p> <p>СК15. Здатність презентувати себе як фахівця, який спроможний надати кваліфіковану допомогу; здатність викликати симпатію, довіру; зацікавлювати, вести за собою, заохочувати, підтримувати, заспокоювати, переконувати, вмотивовувати.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p> <p>ПР24. Здатність продемонструвати знання й уміння щодо визначення видів діяльності практичних психологів, їх основних методів роботи; розрізнення категорій клієнтів, які звертаються за психологічною допомогою; орієнтуватися у різних ситуаціях міжособистісної взаємодії; на партнера, виявляти поважне, доброзичливе безоціночне ставлення до нього, враховуючи його стан та можливості; формулювати і структурувати психологічні дані у формі письмового протоколу.</p>
Методи навчання	<p>Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікророзповідання, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації</p> <p>Рольовий тренінг.</p> <p>Розв'язування психологічних завдань.</p>

<p>Перелік основних практичних завдань</p>	<p>Модуль 1. «Психологічний аналіз сімейної системи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На прикладі запропонованих сімей охарактеризуйте вибрану сімейну систему з позиції структури, виконання функцій та ролей в сім'ї 2. Створити сімейну генограму на вибір із запропонованих сімейних систем. <p>Модуль 2. «Психологія подружніх стосунків та проблеми сімейного консультування»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На прикладі запропонованих сімей охарактеризуйте життєвий цикл сім'ї та кризи. 2. Підібрати діагностичний інструментарій по роботі з сім'єю для дослідження сімейної взаємодії.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шліппе А., Швайцер Й. Системна психотерапія та консультування. - Львів, 2004. 2. Кісарчук З. Г., Єрмусевич О. І. Психологічна допомога сім'ї: навч. посіб. Київ.: Главник, 2006. 127 с. 3. Лефтеров В.О., Цільмак О.М. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі. Ліра До, 2020. 266 с. 4. Норвуд Р. Жінки, які кохають до нестями. Харків : Віват, 2017. 320 с. 5. Психологічна допомога сім'ї. Книга 2. Навчальний посібник (у 3 книгах)/ За загальною редакцією З. Г. Кісарчук. Київ.: Главник, 2006. 160 с. 6. Столярчук О. А. Психологія сучасної сім'ї : навч.посіб. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с. 7. Федоренко Р. П. Психологія сім'ї : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 364 с. <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Берн Е. Ігри, у які грають люди. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля». 2021. 512 с. 2. Семиченко В.А., Заслуженюк В.С. Мистецтво взаєморозуміння. Психологія та педагогіка сімейного спілкування. - Київ, 1998. 3. Райт Н. Отож, ви одружуєтесь. Як будувати міцні, тривалі стосунки. – Київ, 2002. 4. Станчишин В. Для стосунків потрібні двоє. Київ : Віхола, 2021. 280 с. 5. Чепмен Г. П'ять ознак доброї сім'ї. Львів: Свічадо, 2014. 270 с. 6. Перший український сайт для батьків та дитячих психологів
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</p> <p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	8	5	40
	ІНДЗ	30	1	30
	Модульна контрольна робота	15	2	30
	максимальна кількість балів 100			
	Залік 100 б. Підсумкова оцінка: середнє арифметичне оцінок за семестр			
Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять				

